

Ministerstvo práce a sociálních věcí
odbor nepojistných sociálních a rodinných
dávek
Na Poříčním právu 1/376
128 01 Praha 2

Váš dopis Zn.:
ze dne:

V Praze dne 23. 9. 2016
Č.j.: MZDR 56963/2016-2/OVZ

MZDRX00W70K9

Vážená paní ředitelko,

v návaznosti na jednání dne 2. 9. 2016 na MPSV k identifikaci problémů v oblasti bydlení, které vyplynuly při poskytování dávek na bydlení, Vám sděluji:

Orgány ochrany veřejného zdraví mají kompetence dané zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ve vztahu k „bydlení“ je to jednak § 13 zákona a jednak § 21a zákona. Obě ustanovení se však týkají pouze ubytovacích zařízení a nikoliv bytů.

§ 13 a prováděcí vyhláška č. 6/2003 Sb., kterou se stanoví hygienické limity chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností některých staveb, stanoví parametry vnitřního prostředí pobytových místností ve stavebách zařízení pro výchovu a vzdělávání, vysokých škol, škol v přírodě, staveb pro zotavovací akce, staveb zdravotnických zařízení, zařízení sociálních služeb, ubytovacích zařízení, staveb pro obchod a pro shromažďování většího počtu osob.

§ 21a stanoví provozovateli ubytovacího zařízení povinnost zpracovat provozní řád a jeho předložení ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Z tohoto ustanovení jsou vyjmuty osoby poskytující ubytování v bytových domech, v rodinných domech a ve stavebách pro individuální rekreaci.

Obytné objekty (bytové nebo rodinné domy), resp. obytné místnosti těchto objektů, jsou ze zákona chráněny před nepříznivými účinky hluku (§ 30). Jiné kompetence ve vztahu k uvedeným objektům orgánům ochrany veřejného zdraví nepřísluší. Ve vztahu k fyzickým

osobám (občanům) mají orgány ochrany veřejného zdraví dále kompetence podle §§ 45 až 75b v rámci činností k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění, kdy v daných případech mohou vstupovat i do soukromých prostor a provádět zde epidemiologická šetření. Tato ustanovení považuji z pohledu ochrany veřejného zdraví za dostatečná.

Uvedená ustanovení rovněž zahrnují i ochranu životních a pracovních podmínek před původci a přenašeči infekčních onemocnění, škodlivými a epidemiologicky významnými členovci, hlodavci a dalšími živočichy (ochranná dezinfekce, dezinsekce a deratizace).

Závady, které omezují užívání bytu a veřejností jsou obecně považovány za „hygienické“, např. plíseň na vnitřním povrchu zdí, nefunkční kanalizace, vodovod nebo vytápění, jsou závadami stavebně-technickými a jejich řešení je možné pouze postupy v intencích stavebního zákona.

Kromě uvedených ustanovení zákona o ochraně veřejného zdraví neexistují „hygienické předpisy“, které by upravovaly problematiku bydlení z pohledu ochrany veřejného zdraví.

S pozdravem

Mgr. Eva Gottvaldová
náměstkyně pro ochranu a podporu veřejného zdraví
a hlavní hygienička ČR

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Svatopluk NĚMEČEK
ministr

V Praze dne 9. listopadu 2016
Č.j.: MZDR 62388/2016-1/OVZ

MZDRX00WIPPQ

Vážený pane ministře,

usnesením vlády České republiky ze dne 27. července 2016 č. 669 k problémům souvisejícím s bydlením sociálně vyloučených obyvatel a k návrhu jejich řešení, mi bylo uloženo předložit Vám konkrétní návrhy splnění úkolů uvedených v části III kapitole 2 materiálu čj. 601/16.

K jednotlivým úkolům Vám sděluji:

- **Zpřesnit podmínky, za kterých může orgán hygienické služby vstoupit do bytu i v nepřítomnosti majitele a provést místní šetření směřující k dodržování hygienických standardů obydlí.**

Ve vztahu k fyzickým osobám (občanům) mají orgány ochrany veřejného zdraví (dále i „OOVZ“) kompetence podle §§ 45 až 75b v rámci činností k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění, kdy v daných případech mohou vstupovat i do soukromých prostor a provádět zde epidemiologická šetření. Tato ustanovení považuji z pohledu ochrany veřejného zdraví za dostatečná.

Tzv. hygienické standardy bydlení nejsou právně stanoveny a nelze je tedy ani vymáhat. Problematika technických požadavků na byty a obytné budovy, včetně jejich prostorového vybavení, je v gesci Ministerstva pro místní rozvoj nikoli Ministerstva zdravotnictví. Tyto požadavky stanovuje vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve které jsou mimo jiné uvedeny i obecné požadavky na stavby.

- **Zpřesnit podmínky pro provádění a úhradu nákladů na provedená opatření deratizace, desinfekce apod. tak, aby byla návodně popsána součinnost SVJ (majitele nemovitosti), majitele bytové jednotky a míra odpovědnosti zjištěného původce problémů.**

Zákon č. 258/2000 Sb. v § 57 odst. 2 stanoví: „Speciální ochrannou dezinfekci, dezinsekcí a deratizací (dále i „DDD“) je povinna podle potřeby ve své provozovně zajistit každá fyzická osoba, která je podnikatelem, právnická osoba a každá osoba při likvidaci původců nákaz, při zvýšeném výskytu škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů. Jde-li o obytné místnosti, pobytové místnosti a nebytové prostory nesloužící k podnikání, má povinnost podle věty první

vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků a u nemovitosti v majetku České republiky organizační složka státu nebo příspěvková organizace, které přísluší hospodaření s ní. Nesplnění uvedené povinnosti je správním deliktem podle § 92l odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví. Povinnou osobou je v těchto případech vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků, přičemž OOVZ nepřísluší vstupovat do soukromo-právních vztahů mezi vlastníkem a nájemcem nemovitosti nebo mezi společenstvím vlastníků jednotek a jednotlivými vlastníky jednotek.

K takto ustanovené povinnosti není třeba stanovovat další podmínky, neboť speciální ochrannou DDD může provádět jen fyzická osoba způsobilá podle ust. § 58 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví. Úhrada nákladů je následně záležitostí dodavatelsko-odběratelských vztahů, do nichž není OOVZ oprávněn zasahovat.

V případě přikázaného provedení ohniskové DDD na celém zasaženém území podle ust. § 69 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně veřejného zdraví na základě rozhodnutí příslušného OOVZ provede DDD zdravotní ústav a náklady jsou následně hrazeny ze státního rozpočtu.

- **Stanovit hygienické normy omezující počet osob obývajících byt v závislosti na jeho rozloze a dalších vlastnostech.**

Jak jsem již uvedl výše, technické požadavky na byty a obytné budovy, včetně jejich prostorového vybavení, stanovuje vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve které jsou mimo jiné uvedeny i obecné požadavky na stavby. Jedním ze základních požadavků stanovených uvedenou vyhláškou je i ochrana zdraví, zdravých životních podmínek a životního prostředí (ust. § 8 odst. 1 písm. c)).

Další, obdobné požadavky, obsahuje i česká technická norma ČSN 73 4301 Obytné budovy. V části „5.2.2 Obytné místnosti“ tato norma uvádí doporučené požadavky na minimální plochy jednotlivých místností bytu dle jejich funkcí.

Co se týká „přelidnění bytů“ lze tedy z výše uvedených doporučení na minimální podlahové plochy na jednoho obyvatele vcelku jednoduše odvodit i počet osob, který by měl daný byt či ubytovací místnost obývat. Požadavky této normy lze plně využít i pro nastavení podmínek bydlení, na něž bude stát poskytovat dávky.

- **Zavést pravomoc hygienické služby kontrolovat a v krajním případě zakázat užívání zdravotně závadného bytu alespoň v případě, že osoby pobývající v bytě jsou žadateli o doplatek nebo příspěvek na bydlení.**

Uvedený požadavek byl nejspíše inspirován určitými historickými kompetencemi, kterými v tomto ohledu disponoval v „předlistopadové době“ okresní hygienik na základě zákona č. 41/1964 Sb., o hospodaření s byty, podle kterého mohl posuzovat zdravotní závadnost či zdravotní nevhodnost bytu. Tento zákon byl však k 1. lednu 1992 zrušen, a to zákonem č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník.

Od této doby se tzv. hygienické závady (vlhkost stěn, plíseň, nedostatečné denní osvětlení, závady v zásobování vodou a odkanalizování, apod.) posuzují jako „stavební závady“ podle stavebních předpisů (viz např. §§ 8 až 17 vyhlášky č. 268/2009 Sb.) a jejich řešení je tudíž v kompetenci stavebních úřadů. Není-li stavba řádně udržována, pouze stavební úřad může vlastníkovi stavby nařídit zjednání nápravy. Je zavedenou dobrou praxí, že stavební úřady žádají o spolupráci krajské hygienické stanice, jako dotčené orgány státní správy, v těch případech, kdy se může jednat o vliv na zdraví lidí. Tento postup je efektivnější než předchozí úprava z r. 1964, která de facto sloužila jen k urychlení procesu přidělení tzv. státního bytu.

Vážený pane ministře, řešení problémů souvisejících s bydlením sociálně vyloučených obyvatel spatřuji v jiných opatřeních než v novelizaci zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a úpravě kompetencí orgánů ochrany veřejného zdraví. Jako vhodné opatření naopak vnímám například provázání výplaty sociálních dávek, resp. jejich nároku, se stanovením podmínek bydlení, za nichž je stát ochoten tyto dávky poskytovat. Při definici těchto podmínek nabízím součinnost úřadu mnou řízeného.

S pozdravem

Vážený pan
Mgr. Jiří Dienstbier
ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
Úřad vlády ČR
P R A H A

